

9.33x25.48	1	עמוד 14	כותרת - כלכלי סט	03/06/2015	48129179-1
המרכז הבינתחומי הרצליה - 84260					

הכלכלה זקוקה לשיפור החברה

אם המדינה רוצה לשפר את חוסנה הלאומי, היא זקוקה לתוכנית חברתית נחושה וארוכת טווח

אמנם בשנים האחרונות, על רקע משבר כלכלי מתמשך בעולם ואיתנותו היחסית של המשק הישראלי, ניכר היה שהמדינה נהנית מחוסן כלכלי מסוים תוך שהיא סוגרת את הפער הכ"כלכלי מול מדינות ה-OECD, אולם ב-2014 הביצועים הכלכליים של ישראל כבר לא הספיקו כדי להמשיך במגמה הזו. במקביל, התמונה החברתית ממשיכה להיות בעייתית, והיא משקפת את העובדה שהשיפור הכלכלי אינו מיתרגם מעצמו לשיפור חברתי, שכן הרבר מחייב מדיניות יזומה וקבלת החלטות קשות, תוך שינוי סררי עדיפויות – הן בפן הכלכלי והן בפן החברתי.

מדד הרצליה, המשלב בין פרמטרים כלכליים וחברתיים, מגסה לבטא בצורה כמותית את שילוב התחומים האלו, ובחינה מדוקדקת של מדד 2014 יכולה להצביע על הכיוון שבו על המדינה לפעול לשיפור חוסנה הלאומי.

המדינה לא עשתה מספיק לצמצום אי-השוויון

ב-2014 ניכרו סימני חולשה במשק הישראלי: צמיחת התוצר לנפש היתה נמוכה מחציון הצמיחה לנפש של מדינות ה-OECD, והיא נמצאת מתחת לפוטנציאל של כלכלת ישראל; והאינפלציה היתה אפסית – מתחת ליעד התחנות של הממשלה, והיא מבטאת את חולשת הביקושים ואת פער התוצר במשק. עם זאת, ניכרה המשכיות מסוימת במגמות החיוביות – עלייה בשיעור ההשתתפות בכוח העבודה וירידה בשיעור האבטלה.

אך כדי לראות את התמונה המלאה, יש להוסיף על הפרמטרים הכלכליים את אלו החברתיים: עוני, אי-שוויון, שיעור האבטלה הכרוני ושיעור התעסוקה ושיעור התעסוקה

כדי לראות את התמונה המלאה, יש להוסיף על הפרמטרים הכלכליים את אלו החברתיים: עוני, אי-שוויון, שיעור האבטלה הכרוני ושיעור התעסוקה

ה-OECD מגלה כי יש שיפור מסוים בפרמטרים האלו וסגירה מסוימת של הפער מולן. אולם תהליך זה אטי משום שהאסטרטגיה של המדינה בתחום החברתי נשענת על כוחות השוק בלבד, ואף על פי שהמדינה פעלת כדי לצמצם את ממרי העוני ואי-השוויון, פעולתה אינה מספקת.

החוסן הכלכלי תלוי במדיניות החברתית

אם ישראל רוצה לשמור על החוסן הלאומי ולשפרו, על הממשלה לשמור על גירעון פיסקאלי נמוך, להמשיך את מגמת הירידה ביחס החוב-תוצר, לראוג לאסטרטגיה כלכלית מאוזנת ולעמידה ביערי האינפלציה; ובנוסף, עליה להציב מדיניות חברתית ארוכת טווח המבוססת על יערים קונקרטיים, ולנקוט צערים מעשיים לצמצום ממרי העוני ואי-השוויון.

הכותב מרצה במרכז הבינתחומי בהרצליה. המאמר נכתב לקראת כנס הרצליה שיינתקיים בין ה'7 ל'9 ביוני